

รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนสาขาการบัญชี: กรณีศึกษาของนิสิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต
ในมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง ในเขตภาคเหนือ
Learning Style of Students: A Case Study of Bachelor's Degree Students
in Accounting of a State University in Northern Thailand

ศิริตัน สนชัย¹ และ ชนิตา ยาระณะ²

^{1, 2} คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร

Sirat Sonchai¹ and Chanida Yarana²

^{1, 2} Faculty of Business, Economics and Communications, Naresuan University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนสาขาการบัญชี หลักสูตรบัญชีบัณฑิต และศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตสาขาการบัญชีจำแนกตาม เพศ ระดับชั้นปี และผลการเรียนเฉลี่ยสะสมล่าสุดของผู้เรียน รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนหลักสูตรปริญญาตรี บัณฑิตให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิต ผลการศึกษาพบว่า นิสิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต ส่วนใหญ่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ เมื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์กับรูปแบบการเรียนรู้แต่ละแบบพบว่า นิสิตที่มีเพศ และชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกันจะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ แบบหลีกเลี่ยง และแบบแข่งขันที่ต่างกัน ในขณะที่นิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน มีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิตว่าควรจัดให้มีการเรียนรู้แบบกลุ่ม โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้ที่ชี้แนะคำตอบของปัญหา รวมทั้งใช้กิจกรรมหลากหลายเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ ผลการวิจัยนี้สามารถทำให้เข้าใจรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนสาขาการบัญชีในปัจจุบันและนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรบัญชีบัณฑิตเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนสาขาการบัญชีสู่ตลาดแรงงานต่อไป

คำสำคัญ: 1) รูปแบบการเรียนรู้ 2) ผู้เรียนสาขาการบัญชี 3) หลักสูตรบัญชี

Abstract

The purposes of this research were to study the learning styles of undergraduate students in accounting, to compare the learning styles of the students in terms of genders, years of study and current grades, and to provide suggestions for improving the curriculum to suit the students' learning style. The findings revealed that most students have a collaborative learning style. The demographic characteristics of the students were compared with each type of the learning styles. The results were that different genders and different years of study affected the independent, Avoidant and Competitive styles. Also, different current GPAX significantly affected the Avoidant style. The participants suggested that teamwork activities, where lecturers guide the ways to solve problems, should be encouraged. Various learning activities should also be applied to create a good atmosphere of learning. The results of this study contributed to an understanding of the learning style of the current a counting students which could be applied to develop and improve the undergraduate accounting curriculum. Also, the results were conducive to the preparation of students in the labor markets.

Keywords: 1) Learning style 2) Accounting students 3) Accounting Curriculum

¹ ผู้สอนประจำ ภาควิชาการบัญชี (Department of Accountancy) Email: sirats@nu.ac.th

² ผู้สอนประจำ ภาควิชาการบัญชี (Department of Accountancy) Email: chaniday@nu.ac.th

บทนำ (Introduction)

การเรียนการสอนวิชาการบัญชีนั้นเน้นการสอนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติรวมกัน (Polat et al., 2015, p. 1841) ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาการบัญชีต้องการการพัฒนาองค์ประกอบของผู้เรียนทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และจริยธรรม (O'Leary and Stewart, 2013, pp. 225-226) อย่างไรก็ตามรูปแบบการเรียนรู้และความชอบในการเรียนจะส่งผลไปสู่การสร้างกรอบทางความคิด ความเข้าใจ และนำไปสู่การเรียนรู้ที่เพิ่มพูนขึ้นของผู้เรียนได้ (Duff, 2004, p. 29) ในปัจจุบันการเรียนการสอนวิชาบัญชีถูกผลักดันให้ดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิดของสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ (IFAC) ซึ่งกำหนดมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อมุ่งพัฒนานักบัญชีของประเทศต่าง ๆ ให้มุ่งสู่มาตรฐานที่ยอมรับในระดับนานาชาติ โดยมีหน่วยงานกำกับดูแลในประเทศไทย ได้แก่ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ เป้าหมายหลักของการพัฒนาการศึกษาวิชาชีพ คือ ให้ผู้เรียนสาขาวิชาบัญชีได้มีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีทักษะที่สามารถปฏิบัติจริงได้ (Federation of Accounting Professions Under the Royal Patronage of His Majesty the King, 2017) ซึ่งแม้จะมีมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศดังกล่าว ในทางปฏิบัติยังพบว่า การจัดการเรียนการสอนในประเทศไทยยังมีปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นการพยายามหาคำตอบเพื่อต้องการผลการเรียนที่สูงมากกว่าการเรียนรู้เพื่อบูรณาการและสร้างสรรค์ ตัวอย่างเช่น Ponpruksa (2009, pp. 1-3) พบปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนสาขาการบัญชีในรายวิชาภาษีอากรว่ามีนักศึกษาที่ไม่สามารถคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ เนื่องจากเน้นการจดจำรายละเอียดของเนื้อหา มากกว่าการทำความเข้าใจ และการฝึกตีความกฎหมายภาษีอากร ส่งผลให้ไม่สามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติได้จริง จากปัญหาการเรียนการสอนสาขาการบัญชีดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่าปัญหาเกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนที่ยังไม่เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนบัญชี เช่นเดียวกับ Yarana (2018, p. 19) ได้เก็บตัวอย่างผู้เรียนสาขาการบัญชี เพื่อศึกษาพฤติกรรมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนสาขา

การบัญชีมีเป้าหมายที่หวังผลให้ได้ผลคะแนนสูงในรายวิชาทฤษฎี หากเป็นรายวิชาที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ที่ต้องเชื่อมโยงทฤษฎีกับปัญหาในการปฏิบัติได้ ผู้เรียนยังต้องการการพัฒนาทักษะด้านนี้

นอกจากนี้ Nongnut (2013, p.2) ศึกษาเรื่องผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อการพัฒนาด้านแนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมสำหรับนักศึกษาวิชา ARC 417 การออกแบบสถาปัตยกรรมขั้นสูง 2 โดยใช้เครื่องมือวิจัยคือ แบบสอบถาม และแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน พบว่าผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหา เนื่องจากไม่เปิดใจยอมรับวิธีการใหม่ ๆ และเร่งพยายามหาคำตอบจากการใช้สูตรสำเร็จจากตัวอย่าง และมีการลอกเลียนผลงาน ซึ่งทำให้ไม่สามารถเกิดการเรียนรู้ การทดลองสิ่งใหม่ ๆ และสร้างสรรค์ผลงานด้านสถาปัตยกรรมในมุมมองใหม่ ๆ ได้ (Nongnut, 2013, p.42) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนตามหลักสูตรการบัญชี เนื้อหารายวิชาโดยส่วนใหญ่จะเป็นทฤษฎีที่มีการเรียนการสอนแบบบรรยาย และฝึกปฏิบัติในห้องเรียน โดยผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในสภาพแวดล้อมการทำงานจริงในระหว่างการศึกษาอาจไม่เพียงพอ การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรต้องเน้นถึงการทำความเข้าใจลักษณะของผู้เรียน และการเลือกหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและสามารถประยุกต์ใช้ได้กับชีวิตการทำงานจริงในอนาคต (Thaveesin, Pattrakorn and Vicheanpant, 2002, pp. 343-344) การศึกษาค้นคว้าวิจัยจึงต้องการค้นหาข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนสาขาการบัญชีเพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม มุ่งสู่การปฏิบัติได้ในชีวิตจริงของนิสิตสาขาการบัญชี เพื่อทำความเข้าใจลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง อันนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้เข้ากับลักษณะของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนสาขาการบัญชี

2. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนสาขาการบัญชี จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นปี และผลการเรียนเฉลี่ยสะสมล่าสุดของผู้เรียน

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนหลักสูตรปริญญาตรี บัญชีบัณฑิตให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิต

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Related Literature) ทฤษฎีว่าด้วยรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน

สำหรับทฤษฎีที่ใช้กับงานวิจัยนี้ได้แก่ ทฤษฎีรูปแบบการเรียนรู้ของ แอนโทนี กราชา และ เซอร์ริล ไกร์แมน (Grasha, 1996 as cited in Nakhasaenee, 2014, p. 75) ซึ่งเป็นแนวคิดที่เน้นคุณลักษณะของผู้เรียนแต่ละบุคคลที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ตามทฤษฎีของ Grasha (1996) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน จะมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ผู้สอน และเนื้อหาวิชา (Azakhordad and Mehdihezad, 2016, p.72) ซึ่งจำแนกผู้เรียนว่ามีรูปแบบการเรียนรู้ 6 แบบ คือ

1. แบบอิสระ (Independent Style) ผู้เรียนในกลุ่มนี้จะมีลักษณะการเรียนรู้แบบเป็นผู้ที่ชอบคิดหาคำตอบด้วยตนเอง ชอบทำงานด้วยตนเอง แต่จะรับฟังความคิดของเพื่อนในห้องเรียน การเรียนรู้จะเน้นการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ ซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจและรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญ มีความมั่นใจในการเรียนรู้ของตนเอง ผู้เรียนในกลุ่มนี้จะชอบทำงานคนเดียว เรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้สอนควรมอบหมายให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการอย่างเป็นอิสระ ยึดผู้เรียนเป็นหลักมากกว่าผู้สอน

2. แบบหลีกเลี่ยง (Avoidant Style) ผู้เรียนในกลุ่มนี้จะเป็นผู้ที่ไม่กระตือรือร้นในการเรียนรู้ เนื้อหาและการเข้าชั้นเรียน ไม่ชอบเข้าร่วมกับเพื่อนและผู้สอนในชั้นเรียน ผู้เรียนมักจะไม่สนใจและมองข้ามสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน โดยทั่วไปจะไม่ชอบมีส่วนร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนเป็นส่วนใหญ่

3. แบบร่วมมือ (Collaborative Style) ผู้เรียนในกลุ่มนี้เป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยการแบ่งปันความคิดและทำงานร่วมกัน ชอบมีส่วนร่วมกับผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน ชอบที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น

ชอบเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เช่น การบรรยายด้วยการอภิปรายในชั้นเรียนเป็นกลุ่มย่อย หรือการจัดสัมมนาขนาดเล็ก

4. แบบพึ่งพา (Dependent Style) ผู้เรียนในกลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีอยากพึ่งพาวิชาการเพียงเล็กน้อย และต้องการเรียนรู้เฉพาะสิ่งที่จำเป็นเท่านั้น ผู้เรียนกลุ่มนี้มองว่าผู้สอนและเพื่อนเป็นแหล่งความรู้ เป็นโครงสร้างของความรู้ และให้การสนับสนุนช่วยเหลือเขาได้ ดังนั้น ผู้สอนควรบอกแนวทางที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องทำและวิธีการทำ ผู้สอนควรบอกโครงร่างหรือขั้นตอนการทำ กำหนดขอบเขตและคำแนะนำที่ชัดเจน กิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนขึ้นอยู่กับผู้สอนเป็นหลัก

5. แบบแข่งขัน (Competitive Style) ผู้เรียนในกลุ่มนี้เป็นผู้ที่มุ่งที่จะเรียนรู้เนื้อหาเพื่อที่จะได้ผลดีกว่าเพื่อนร่วมชั้นเรียน ผู้เรียนจะรู้สึกว่าคุณเขาต้องแข่งขันกับเพื่อนคนอื่น ๆ เพื่อให้ดีกว่าเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้ได้รางวัล เช่น เกียรติยศ หรือ คำชม เป็นต้น ตัวอย่างพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ เช่น การเป็นผู้นำกลุ่มในการอภิปราย การเรียนที่ต้องเป็นศูนย์กลางของผู้สอน การออกไปหน้าชั้นเรียนเพื่อทำผลงานที่ดี ผู้เรียนกลุ่มนี้ชอบที่จะควบคุมการอภิปรายหรือคิดว่ากิจกรรมในชั้นเรียนนั้นพวกเขาสามารถทำได้ดีกว่าคนอื่น

6. แบบมีส่วนร่วม (Participant Style) ผู้เรียนในกลุ่มนี้เป็นผู้สนุกกับการไปเรียนและมีความรับผิดชอบ มีความสุขที่ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมในชั้นเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่มีส่วนร่วมน้อยในกิจกรรมนอกชั้นเรียนหรือกิจกรรมที่ไม่อยู่ในรายวิชาที่เรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Related Literature)

งานวิจัยเชิงวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้กับผู้เรียนสาขาการบัญชี มีผู้ให้ความสนใจและศึกษาไว้พอสมควร ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยในต่างประเทศ McChlerya and Visserb (2009, p. 299) ใช้รูปแบบการเรียนรู้ของ Fedler-Silverman ศึกษาเปรียบเทียบการเรียนรู้ของนักศึกษาประเทศอังกฤษและนักศึกษาประเทศอเมริกาใต้ พบว่า นักศึกษาทั้งสองประเทศมีรูปแบบการเรียนรู้แตกต่างกัน และผู้สอนต้องออกแบบการสอนให้เหมาะสมกับจุดอ่อน

และจุดแข็งของผู้เรียนที่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

ในขณะที่ ผลการศึกษาของ Novin, Arjomand and Jourdan (2003, p. 24) พบว่า ผู้เรียนในสาขาการบัญชี การตลาด การจัดการ และสาขาทางด้านการบริหารธุรกิจ มีรูปแบบการเรียนรู้แตกต่างกัน ผู้สอนที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีรูปแบบที่แตกต่างกัน จะส่งผลให้การเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Kolb (1984)

Polat, et al. (2015, p. 1844) ศึกษากระบวนการเรียนรู้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจจากผู้เรียนในสาขาเศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจและการจัดการ ที่ต้องการปรับปรุงการเรียนรู้ด้านการบัญชี โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Kolb (1984) ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ หรือ สไตล์การเรียนรู้ของผู้เรียนในแขนงวิชาอื่น อาทิ Thaveesin, Pattrakorn and Vicheanpant (2002, pp. 337-338) ได้ศึกษาสไตล์การเรียนรู้ของนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้การเก็บข้อมูลสไตล์การเรียนรู้ด้วยแบบวัดของ Kolb (1984) ซึ่งแบ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) แบบไดเวอร์เจอร์ (Diverger) เรียนรู้จากประสบการณ์เชิงรูปธรรม ผสมกับการสังเกต ไตร่ตรอง 2) แบบแอสซิมิเลเตอร์ (Assimilator) เรียนรู้ผ่านทางความคิด เชิงนามธรรม ผสมกับการสังเกต ไตร่ตรอง 3) แบบคอนเวอร์เจอร์ (Converger) เรียนรู้จากการคิด เชิงนามธรรม การทดลอง และปฏิบัติ และ 4) แบบแอดคอมมอดเอเตอร์ (Accommodator) เรียนรู้จากประสบการณ์จริงเชิงรูปธรรม ผสมกับการทดลองและการปฏิบัติ โดยเครื่องมือในการวิจัยได้มีการทดสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน และนำส่งแบบวัดให้นักศึกษา จำนวน 2,062 คนตอบจากการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิศวกรรมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ส่วนมากมีสไตล์การเรียนรู้แบบคอนเวอร์เจอร์ (Converger) และพบว่าสไตล์การเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับเพศ สถาบัน ภาควิชา และชั้นปีของนักศึกษา ผลการวิจัยสรุปว่า

นักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ควรต้องจัดการเรียนการสอน เน้นความคิดเชิงนามธรรมและการทดลองปฏิบัติ โดยคำนึงถึงเพศ ภาควิชา และปีที่ศึกษาด้วย คล้ายกับงานวิจัยของ Nakhasaenee (2014, p. 74) ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จักรวรรดิตามเพศ ชั้นปี และสาขาวิชา จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 240 คน พบว่า นักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมแบบร่วมมือ แบบพึ่งพา และแบบอิสระ อยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาที่มีเพศ และสาขาวิชาที่แตกต่างกันนั้น มีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาที่มีชั้นปีแตกต่างกันมีการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง และมีการเรียนรู้แตกต่างกันในแต่ละชั้นปี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Grasha (1996) ได้มีนักวิจัยนำมาประยุกต์ใช้เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนในสาขาการจัดการทั่วไป การแพทย์ และสังคมศาสตร์ (Azakhordad and Mehdinezhad, 2016, p. 72-79; Ford, Robinson and Wise, 2016, pp. 1-13; Corbin, 2017, pp. 67-91) งานวิจัยดังกล่าวเน้นการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนตามลักษณะประชากรศาสตร์และระดับผลการเรียนรู้ โดย Azakhordad and Mehdinezhad (2016, p. 72) พบว่า เพศ และอายุของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้ ในขณะที่ Corbin (2017, p. 67) พบว่าผลการเรียนของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้ นอกจากนี้ งานวิจัยของ Ford, Robinson and Wise (2016, p. 1) ได้ประยุกต์รูปแบบการเรียนรู้ของ Grasha (1996) และรูปแบบการสอนเพื่อประเมินรูปแบบการเรียนรู้ในการปรับปรุงคุณภาพของนิสิตแพทยศาสตร์ พบว่า การเข้าใจถึงรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ผสมผสานกับเทคนิคการสอนที่หลากหลายผู้สอนรวมทั้งการฝึกปฏิบัติ จะส่งเสริมให้เกิดปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

การศึกษาค้นคว้านี้ได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Grasha (1996) เพื่อทำความเข้าใจพื้นฐานของผู้เรียนสาขาการบัญชี ในเบื้องต้นก่อน และนำผลการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกับผู้สอนเพื่อพัฒนาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตให้มีประสิทธิภาพต่อไป

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

สมมติฐานที่ 1 เพศ ของผู้เรียนสาขาการบัญชี มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้ 6 แบบ

สมมติฐานที่ 2 ระดับชั้นปี ของผู้เรียนสาขาการบัญชีมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้ 6 แบบ

สมมติฐานที่ 3 ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสมล่าสุด ของผู้เรียนสาขาการบัญชีมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้ 6 แบบ

สมมติฐานที่ 4 ผู้เรียนสาขาการบัญชีที่มีเพศ ระดับชั้นปี และผลการเรียนเฉลี่ยสะสมล่าสุดแตกต่างกัน มีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย (Scope of Study)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนสาขาการบัญชี: กรณีศึกษาของนิสิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิตในมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง ในเขตภาคเหนือ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตสาขาวิชาการบัญชี ตามหลักสูตรบัญชีบัณฑิต ทั้ง 4 ชั้นปี ของมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง ในภาคเหนือ ที่มีสถานะคงอยู่ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 404 คน (Division of Academic Affairs Naresuan University, 2017)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตสาขาวิชาการบัญชี ของมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่งในภาคเหนือ ที่มีสถานะคงอยู่ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 201 คน โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) ได้แก่

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่

n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05

และเพื่อเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นของข้อมูล คณะผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากที่คำนวณได้อีกเป็น จำนวน 236 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และผลการเรียนเฉลี่ยสะสมล่าสุด ของนิสิตสาขาการบัญชี

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) มี 6 ตัวแปรตามแนวคิดรูปแบบการเรียนรู้ ของ Grasha (1996) ได้แก่ 1) แบบอิสระ (Independent Style) 2) แบบหลีกเลี่ยง (Avoidant Style) 3) แบบร่วมมือ (Collaborative Style) 4) แบบพึ่งพา (Dependent Style) 5) แบบแข่งขัน (Competitive Style) และ 6) แบบมีส่วนร่วม (Participant Style)

วิธีดำเนินการวิจัย (Methods)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เรื่อง รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนสาขาการบัญชี: กรณีศึกษาของนิสิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิตในมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง ในเขตภาคเหนือ มีองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนิสิต ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิต 6 รูปแบบ เป็นคำถามปลายปิด แบ่งออกเป็นข้อคำถามของรูปแบบการเรียนรู้ รูปแบบละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ แต่ละข้อให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุระดับพฤติกรรมในการเรียน 5 ระดับ (5 หมายถึง มากที่สุด และ 1 หมายถึง น้อยที่สุด) ส่วนที่ 3 ได้แก่ ข้อเสนอแนะของผู้เรียน เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด การตอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามออนไลน์ด้วยตนเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

1. ขั้นเตรียมการ คณะผู้วิจัยทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และออกแบบแบบสอบถาม เรื่อง รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนสาขาการบัญชี: กรณีศึกษาของนิสิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิตในมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง ในเขตภาคเหนือ
2. คณะผู้วิจัยส่งเครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม เรื่อง รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนสาขาการบัญชี: กรณีศึกษาของนิสิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิตใน

มหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง ในเขตภาคเหนือ ให้แก่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ นักวิชาการด้านการบัญชี 1 ท่าน นักวิชาการด้านการศึกษาศาสตร์ 1 ท่าน และผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาชีพบัญชี 1 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ และวัดค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity: IOC) พบว่าแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.96 จากนั้นคณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบวัดคุณภาพโดยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -Cronbach's Alpha Coefficient) จากโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Coefficient of Reliability) เท่ากับ 0.898

3. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยและวิเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลในแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อนำเอาคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. ขั้นอภิปรายผลการวิจัย สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ เป็นการสรุปและอภิปรายผลรวมถึงตรวจสอบแก้ไขก่อนนำเสนอผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาและอนุมาน ดังนี้

1. สถิติพรรณนา โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติอนุมาน โดยการทดสอบค่า T-test (Independent) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบ ไคสแควร์ (Chi-Square)

ผลการวิจัย (Results)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 87.70 กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 และพบว่าส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมล่าสุดเท่ากับ 3.01 - 3.50 จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 44.10 ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	29	12.30	ต่ำกว่า 2.00	0	0.00
หญิง	207	87.70	2.01 – 2.50	15	6.40
รวม	236	100.00	2.51 – 3.00	33	14.00
ระดับชั้นปี			3.01 – 3.50	104	44.10
ชั้นปีที่ 1	85	36.00	3.51 – 4.00	84	35.60
ชั้นปีที่ 2	49	20.80	รวม	236	100.00
ชั้นปีที่ 3	44	18.60			
ชั้นปีที่ 4	58	24.60			
รวม	236	100.00			

ส่วนที่ 2 รูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 รองลงมา ได้แก่

รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 และรูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 ตามลำดับ ดังที่แสดงรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนสาขาการบัญชี: กรณีศึกษาของนิสิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิตในมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง ในเขตภาคเหนือ

รูปแบบการเรียนรู้	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. รูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ	3.28	0.83	ปานกลาง
2. รูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียง	3.04	1.00	ปานกลาง
3. รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	3.91	0.79	มาก
4. รูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา	3.66	0.80	มาก
5. รูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน	2.76	1.07	ปานกลาง
6. รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	3.78	0.79	มาก

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า นิสิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิตส่วนใหญ่ มีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning Style) ซึ่งหมายถึงนิสิตส่วนใหญ่สามารถเรียนรู้ได้จากการทำงานร่วมกัน ชอบแบ่งปันความคิด และมีส่วนร่วมกับผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนในห้องเรียน

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 - 3 เพศ ระดับชั้นปี และผลการเรียนเฉลี่ยสะสมล่าสุดของนิสิตหลักสูตรบัญชี

บัณฑิตมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้ 6 แบบ ผลการศึกษา พบว่า เฉพาะลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนระดับชั้นปีการศึกษา และผลการเรียนเฉลี่ยสะสมล่าสุดไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังที่แสดงรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมล่าสุด และรูปแบบการเรียนรู้ (Chi-square test)

		รูปแบบการเรียนรู้						รวม
		แบบอิสระ	แบบหลักเลียง	แบบร่วมมือ	แบบพึ่งพา	แบบแข่งขัน	แบบมีส่วนร่วม	
เพศ								
ชาย	จำนวน (คน)	8	2	10	3	0	6	29
	ร้อยละ	3.40	0.80	4.20	1.30	0	2.50	12.30
หญิง	จำนวน (คน)	10	17	109	14	1	56	207
	ร้อยละ	4.20	7.20	46.20	5.90	0.40	23.70	87.70
รวม	จำนวน (คน)	18	19	119	17	1	62	236
	ร้อยละ	7.60	8.10	50.40	7.20	0.40	26.30	100.00
Sig	0.01	$\chi^2 = 19.975$ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05						
ระดับชั้นปี								
ชั้นปีที่ 1	จำนวน (คน)	7	6	41	7	1	23	85
	ร้อยละ	3.00	2.50	17.40	3.00	0.40	9.70	36.00
ชั้นปีที่ 2	จำนวน (คน)	3	3	27	4	0	12	49
	ร้อยละ	1.30	1.30	11.40	1.70	0.00	5.10	20.80

ตาราง 3 (ต่อ)

		รูปแบบการเรียนรู้						รวม
		แบบอิสระ	แบบหลักเฉียง	แบบร่วมมือ	แบบพึ่งพา	แบบแข่งขัน	แบบมีส่วนร่วม	
ชั้นปีที่ 3	จำนวน (คน)	4	3	22	3	0	12	44
	ร้อยละ	1.70	1.30	9.30	1.30	0.00	5.10	18.60
ชั้นปีที่ 4	จำนวน (คน)	4	7	29	3	0	15	58
	ร้อยละ	1.70	3.00	12.30	1.30	0.00	6.40	24.60
รวม	จำนวน (คน)	18	19	119	17	1	62	236
	ร้อยละ	7.60	8.10	50.40	7.20	0.40	26.30	100.00
Sig	0.995	$\chi^2 = 4.630$ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05						
ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมล่าสุด								
ต่ำกว่า 2.00	จำนวน (คน)	1	2	7	1	0	4	15
	ร้อยละ	0.40	0.80	3.00	0.40	0.00	1.70	6.40
2.00 – 3.00	จำนวน (คน)	3	5	17	2	0	6	33
	ร้อยละ	1.30	2.10	7.20	0.80	0.00	2.50	14.00
3.01 – 3.50	จำนวน (คน)	11	6	50	8	1	28	104
	ร้อยละ	4.70	2.50	21.20	3.40	0.40	11.90	44.10
3.51 – 4.00	จำนวน (คน)	3	6	45	6	0	24	84
	ร้อยละ	1.30	2.50	19.10	2.50	0.00	10.20	35.60
รวม	จำนวน (คน)	18	19	119	17	1	62	236
	ร้อยละ	7.60	8.10	50.40	7.20	0.40	26.30	100.00
Sig	0.869	$\chi^2 = 9.161$ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05						

สมมติฐานที่ 4 ผู้เรียนสาขาการบัญชีที่มีเพศระดับชั้นปี และผลการเรียนเฉลี่ยสะสมล่าสุดแตกต่างกัน มีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบจากการทดสอบ T-test โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเพศชาย และเพศหญิง กับรูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 6 แบบ พบว่าโดยภาพรวมนิสิตบัญชีที่มีเพศต่างกัน

มีรูปแบบการเรียนรู้โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตบัญชีที่มีเพศต่างกัน จะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ รูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเฉียง และรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของรูปแบบการเรียนรู้จำแนกตามเพศ (T-test)

รูปแบบการเรียนรู้	ชาย		หญิง		t	P
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. แบบอิสระ	3.4897	0.67525	3.2464	0.53187	2.227	0.027*
2. แบบหลักเลียง	3.3448	0.74046	2.9923	0.78403	2.283	0.023*
3. แบบแข่งขัน	3.1793	0.92635	2.7005	0.85443	2.797	0.006*
4. แบบร่วมมือ	4.0069	0.53847	3.8966	0.60157	0.936	0.35
5. แบบพึ่งพา	3.7586	0.60799	3.6406	0.489	1.001	0.324
6. แบบมีส่วนร่วม	3.8345	0.64602	3.7681	0.55244	0.593	0.554
รวม	3.6024	0.47895	3.3742	0.35598	2.473	0.019*

หมายเหตุ: * ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตาราง 5 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของรูปแบบการเรียนรู้แบบต่างๆ จำแนกตามชั้นปีการศึกษา (One-way ANOVA)

ค่าเฉลี่ยของรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ					
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	2.975	.992	3.307	.021*
ภายในกลุ่ม	232	69.572	.300		
รวม	235	72.547			
ค่าเฉลี่ยของรูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียง					
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	5.728	1.909	3.177	.025*
ภายในกลุ่ม	232	139.413	.601		
รวม	235	145.141			
ค่าเฉลี่ยของรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน					
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	10.273	3.424	4.674	.003*
ภายในกลุ่ม	232	169.976	.733		
รวม	235	180.249			

หมายเหตุ: * ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่านิสิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต ที่มีชั้นปีการศึกษาแตกต่างกัน มีรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ มีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียง และมีรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ดังแสดงรายละเอียด

ไว้ในตาราง 5) และพบว่านิสิตสาขาวิชาการบัญชี ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมล่าสุดแตกต่างกัน มีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตาราง 7-8

ตาราง 6 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการเรียนรู้แบบต่าง ๆ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา โดยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

รูปแบบการเรียนรู้	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
แบบอิสระ				
ชั้นปีที่ 1	-	.15116	.27102*	.23716*
ชั้นปีที่ 2		-	.11985	.08600
ชั้นปีที่ 3			-	.03386
ชั้นปีที่ 4				-
แบบหลักเฉียง				
ชั้นปีที่ 1	-	.23059	.02150	.23148
ชั้นปีที่ 2		-	.20909	.46207*
ชั้นปีที่ 3			-	.25298
ชั้นปีที่ 4				-
แบบแข่งขัน				
ชั้นปีที่ 1	-	.41930*	.53433*	.24844
ชั้นปีที่ 2		-	.11503	.17087
ชั้นปีที่ 3			-	.28589
ชั้นปีที่ 4				-

หมายเหตุ: * ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตาราง 6 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธี LSD พบว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และ 4 มีความแตกต่างของรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นิสิตชั้นปีที่ 4 มีความแตกต่างของรูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเฉียง

มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่านิสิตชั้นปีที่ 2 และ 3 มีความแตกต่างของรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 7 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของรูปแบบการเรียนรู้หลักเฉียงจำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ยสะสมล่าสุด (One-way ANOVA)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	5.064	1.688	2.795	.041*
ภายในกลุ่ม	232	140.077	.604		
รวม	235	145.141			

หมายเหตุ: * ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตาราง 8 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียงตามผลการเรียนเฉลี่ยสะสมล่าสุด โดยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

รูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียง	ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมล่าสุด				
	ต่ำกว่า 2.00	2.01 – 2.50	2.51 – 3.00	3.01 – 3.50	3.51 – 4.00
ต่ำกว่า 2.00	-	-	-	-	-
2.01 – 2.50		-	.11758	.28615	.26619
2.51 – 3.00			-	.40373*	.38377*
3.01 – 3.50				-	.01996
3.51 – 4.00					-

หมายเหตุ: * ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตาราง 8 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธี LSD พบว่านิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมล่าสุดระหว่าง 3.01 - 3.50 และ 3.51 - 4.00 (นิสิตที่มีผลการเรียนระดับดีถึงดีมาก) มีความแตกต่างของรูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียงมากกว่านิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมล่าสุดระหว่าง 2.51 - 3.00 (นิสิตที่มีผลการเรียนระดับปานกลาง) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งหมายถึงนิสิตกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่จะไม่ชอบการเรียนรู้เนื้อหาและการเข้าชั้นเรียน ไม่ชอบเข้าร่วมกับเพื่อนและผู้สอนในชั้นเรียน มักจะไม่สนใจและมองข้ามสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และโดยทั่วไปจะไม่ชอบมีส่วนร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนหลักสูตรปริญญาตรี บัญชีบัณฑิตให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตว่าควรจัดให้มีการเรียนรู้แบบกลุ่ม และผู้สอนควรมีบทบาทเป็นผู้ที่ชี้แนะคำตอบของปัญหา รวมทั้งใช้กิจกรรมหลากหลายในการเรียนรู้เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

(Discussions and Recommendations)

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นิสิตสาขาการบัญชีหลักสูตรบัญชีบัณฑิต ส่วนมากมีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning Style) ซึ่งหมายถึง ผู้เรียนชอบเรียนรู้ด้วยการแบ่งปันความคิด

และการทำงานร่วมกัน ชอบมีส่วนร่วมในชั้นเรียนร่วมกับผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน ชอบกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนเป็นหลัก เช่น การจัดสัมมนา หรือการบรรยายด้วยการอภิปรายในชั้นเรียนเป็นกลุ่มย่อย เป็นต้น (Grasha, 1996 as cited in Nakhasaenee, 2014, p. 75) ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการให้ผู้สอนเตรียมความพร้อมทั้งด้านความรู้และประสบการณ์ในชั้นเรียน ต้องการเรียนโดยแบ่งกลุ่มร่วมกันทำงาน และจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nakhasaenee (2014, p. 74) พบว่านักศึกษาศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ส่วนใหญ่เรียนรู้แบบร่วมมือ อยู่ในระดับมากเช่นกัน และงานวิจัยของ Thaveesin, Pattrakorn and Vicheanpant (2002, p. 335) ที่พบว่า นักศึกษาสาขาวิศวกรรมศาสตร์ส่วนใหญ่มีการเรียนรู้แบบไคเวอร์เจอร์ คือ มีความสนใจที่คน และชอบแก้ปัญหาพร้อมกันเป็นกลุ่ม รูปแบบการเรียนรู้ก็นำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนสาขาการบัญชีที่ประสบความสำเร็จได้โดยการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการฝึกปฏิบัติร่วมกันเป็นทีม ในสภาพแวดล้อมการทำงานจริงและบูรณาการความรู้จากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติจริง

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่าเพศของนิสิตมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Polat, et al. (2015, p. 1841) ที่ระบุว่าเพศของผู้เรียนบัญชีมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้

อย่างไรก็ตาม อาจมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกด้วย เช่น วัฒนธรรมครอบครัว ค่านิยมทางสังคม สภาพแวดล้อมและการศึกษา เป็นต้น (Polat, et al., p. 1846)

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 4 พบว่านิสิตสาขาการบัญชี หลักสูตรบัญชีบัณฑิต ที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ แบบหลีกเลี่ยงและแบบแข่งขันที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Polat, et al. (2015, p. 1847) ที่ระบุว่าผู้เรียนสาขาการบัญชีเพศชาย มักมีรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม (Activists) คือ ชอบที่จะหาความรู้ และเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ ไม่ชอบทำงานภายใต้ข้อบังคับกฎเกณฑ์ ซึ่งความสามารถในการเรียนรู้จะถูกจำกัดหากมีการเรียนแบบเชิงรับ (Passive Learning) เช่น การฟังและการอ่าน ดังนั้นผู้เรียนเพศชายจึงเรียนรู้ได้มากขึ้นหากมีกิจกรรมให้ทำ ในทางตรงกันข้าม ผู้เรียนสาขาการบัญชีเพศหญิง มักมีรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัตินิยม (Pragmatists) คือ ชอบความเสี่ยง ชอบอภิปรายกลุ่ม ชอบการปฏิบัติใกล้เคียงสถานการณ์จริง แต่ไม่ชอบอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุป จะไม่อดทนหากมีการทำงานกลุ่ม หรือการอภิปรายโดยไม่มีที่สิ้นสุด เพราะผู้เรียนกลุ่มนี้ยึดหลักว่าหากมีวิธีการไหนที่ดีที่สุดจะเลือกวิธีนั้น (Polat, et al., 2015, p. 1842)

การวิจัยครั้งนี้ยังพบอีกว่านิสิตที่มีชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกันจะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระแตกต่างกัน โดยเฉพาะนิสิตชั้นปีที่ 3 และ 4 มีความแตกต่างของรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระจากนิสิตชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งหมายความว่า นิสิตกลุ่มนี้ไม่ชอบเรียนรู้เนื้อหาในห้องเรียน และไม่ชอบมีส่วนร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า นิสิตที่มีชั้นปีที่ศึกษาต่างกันมีรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันแตกต่างกัน เช่น นิสิตชั้นปีที่ 2 และ 3 ที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันแตกต่างจากนิสิต

ชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 หมายความว่า นิสิตกลุ่มนี้เน้นการเรียนรู้เนื้อหาเพื่อให้ได้คะแนนสูงกว่าเพื่อนคนอื่น ๆ ที่แตกต่างกัน อีกทั้งยังพบว่านิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมล่าสุดแตกต่างกัน จะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอีกด้วย โดยเฉพาะนิสิตที่มีผลการเรียนดี (ผลการเรียนสะสมล่าสุดตั้งแต่ 3.00 - 4.00) มีการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงแตกต่างจากนิสิตที่มีผลการเรียนปานกลาง (ผลการเรียนสะสมล่าสุดระหว่าง 2.51 - 3.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตีความได้ว่า เมื่อพิจารณาจากความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของรูปแบบการเรียนรู้จำแนกผลคะแนนสะสมเฉลี่ยล่าสุด ผู้เรียนสาขาการบัญชีมีการเรียนรู้แบบแข่งขันเพื่อรักษาระดับคะแนนของตน กลยุทธ์ในการเรียนจึงเป็นลักษณะแบบผิวเผิน (Surface Learning) ซึ่งหมายถึง การที่ผู้เรียนมีกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เน้นความรู้ หรือเนื้อหาที่จำเป็นเพื่อทำงานให้แล้วเสร็จ หรือเพื่อสอบให้ผ่าน ดังนั้นผู้เรียนจึงมุ่งจดจำเนื้อหาบทเรียน ทำซ้ำหรือทบทวนแบบเรียนโดยไม่สามารถเชื่อมโยง เข้าใจความหมาย หรือตีความในสิ่งที่ได้เรียนมาได้เลย (Hall, Ramsay and Raven, 2004, p. 489) ความคิดนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Polat, et al. (2015, p. 1845) ที่แสดงว่าผู้เรียนสาขาการบัญชีเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง (I Learn the Lesson When I Study Myself) หรือให้ผู้สอนคอยป้อนเนื้อหา (I Learn the Lesson When Instructor Lecture It) เมื่อสังเกตการณ์รายบุคคลแล้ว พบว่าผู้เรียนคิดเห็นว่าการเรียนรู้ผ่านการทำงานกลุ่มนั้นมีประโยชน์น้อยกว่า และผู้เรียนเห็นด้วยกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ (Pragmatists) (Polat, et al., 2015, p. 1845) หากนำผลการวิจัยนี้มาวิเคราะห์กับมาตรฐานการศึกษาและเทคโนโลยีทางการบัญชี ฉบับที่ 4 เรื่อง ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ ซึ่งกล่าวว่า สิ่งที่สำคัญของการสอนด้านบัญชี คือ การทำให้ผู้เรียนบัญชีเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่ดีในอนาคต ซึ่งต้องเรียนรู้จากประสบการณ์และมีจรรยาบรรณ โดยการจัดการเรียนการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติงานร่วมกัน ฝึกให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงการนำความรู้ไปใช้จริงและพิจารณาบทเรียนข้อผิดพลาดในอดีต และปฏิบัติให้ถูกต้อง (Federation of Accounting Professions under the Royal Patronage

of His Majesty the King, 2017) ดังนั้นเพื่อให้มีการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับข้อกำหนดในมาตรฐานการศึกษาและเทคโนโลยีทางการบัญชี ผู้สอนควรพิจารณาในการจัด หรือทำให้รูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียง และแบบแข่งขันมีน้อยที่สุด เพราะหากผู้เรียนสาขาการบัญชียังคงมีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียง ก็จะไม่เกิดการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นในชั้นเรียนได้ และการเรียนรู้แบบแข่งขันนั้นไม่ได้ก่อให้เกิดการตระหนักถึงการนำเอาความรู้ไปใช้จริง ผู้สอนควรพัฒนารูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตโดยเฉพาะรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning Style) โดยคำนึงถึงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น และเน้นการปฏิบัติได้จริงมากขึ้น (Duff, 2004, p. 29) นอกจากนี้ ผู้สอนวิชาการบัญชีต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) คอยชี้แนะแหล่งค้นคว้า และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดความสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนรู้จริง และสามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติได้ (Mookjang, 2016, p. 191) อีกประการหนึ่งการที่ผู้สอนมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนในสาขาวิชาการบัญชีก็จะก่อให้เกิดการลดปัญหาผู้เรียนไม่สนใจเรียน การหนีเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำได้อีกด้วย

อนึ่ง งานวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาโดยเน้นทำความเข้าใจรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนสาขาการบัญชีโดยรวม และศึกษาในสถาบันการศึกษาเพียงแห่งเดียว

ในอนาคตควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนสาขาการบัญชี จำเพาะสำหรับกลุ่มรายวิชาแกน เช่น กลุ่มการบัญชีการเงิน กลุ่มการสอบบัญชีและภาษีอากร กลุ่มระบบสารสนเทศทางการบัญชี โดยศึกษาจากนิสิตที่เลือกรายวิชาดังกล่าวในชั้นปีที่ 3 และ 4 ตามความชอบ ความถนัด หรือ ความสนใจ เพื่อพิจารณาว่ารายวิชาลักษณะใดที่สัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิต เพื่อเป็นการพัฒนารูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน อีกประการหนึ่ง งานวิจัยในอนาคตอาจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสาขาการบัญชีกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อทำความเข้าใจว่าลักษณะรายวิชาใดส่งผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนและรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตแต่ละประเภท

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย (Expected Benefits)

1. ผู้เรียน ผู้สอนได้ทราบและเข้าใจในรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนสาขาการบัญชี
2. ผู้เรียน ผู้สอนได้ทราบผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนสาขาการบัญชี จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นปี และผลการเรียนเฉลี่ยสะสมล่าสุดของผู้เรียน
3. ผู้เรียน ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนหลักสูตรปริญญาตรี บัญชีบัณฑิต

บรรณานุกรม (Bibliography)

- Azarkhordad, F. and Mehdireshad, V. (2016). Explaining the students' learning styles based on Grasha-Riechmann's student learning styles. *Journal of Administrative Management, Education and Training*, 12(6), 72-79.
- Corbin, A. (2017). Assessing differences in learning styles: Age, gender and academic performance at the tertiary level in the Caribbean. *Caribbean Teaching Scholar*, 7(April 2017), 67-91.
- Division of Academic Affairs Naresuan University. (2017). **Statistics on number of students at Naresuan University, academic year 2017**. Retrieved October 30, 2017, from [http://www.reg2.nu.ac.th/publish//studentstat_DL/2560/สถิตินิสิตประจำปีการศึกษา_2560\[24-10-2560\].pdf](http://www.reg2.nu.ac.th/publish//studentstat_DL/2560/สถิตินิสิตประจำปีการศึกษา_2560[24-10-2560].pdf)
- Duff, A. (2004). The role of cognitive learning styles in accounting education: Developing learning competencies. *Journal of Accounting Education*, 22(1), 29-52.

- Federation of Accounting Professions under the Royal Patronage of His Majesty the King. (2017). **The international education standard for accounting professionals no. 4: Values, ethics and professional attitudes**. Retrieved November 18, 2017, from <http://www.fap.or.th/upload/9414/TmPrSTfYeb.pdf>
- Ford, J. H., Robinson, J. M. and Wise, M. E. (2016). Adaptation of the Grasha Riechman student learning style survey and teaching style inventory to assess individual teaching and learning styles in a quality improvement collaborative. **BMC Medical Education**, 16(252), 1-13.
- Grasha, A. F. (1996). **Teaching with style: A practical guide to enhance learning by understanding learning and teaching style**. Pittsburgh: Alliance publishers.
- Hall, M., Ramsay, A. and Raven, J. (2004). Changing the learning environment to promote deep learning approaches in first-year accounting students. **Accounting Education**, 13(4), 489-505.
- Kolb, D. A. (1984). **Experiential learning: Experience as the source of learning development**. New Jersey: PrenticeHall Inc.
- McChlerya, S. and Visserb, S. (2009). A comparative analysis of the learning styles of accounting students in the United Kingdom and South Africa. **Research in Post-Compulsory Education**, 14(3), 299-315.
- Mookjang, R. (2016). Book review: Enjoy learning in 21 century. **Journal of Business, Economics and Communications**, 11(1), 190-191.
- Nakhasaene, S. (2014). The learning styles of students, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Rattanakosin. **Rajabhat Chiangmai Research Journal**, 15(1), 74-84.
- Nongnut, T. (2013). The effect of problem-based learning on the architectural conceptual design development for the students of Advance Architectural Design II (ARC417). In **Research for Instructional Development** (pp. 1-49). Bangkok: Sripatum University.
- Novin, A. M., Arjomand, L. H. and Jourdan, L. (2003). An investigation into the preferred learning styles of accounting, management, marketing and general business majors. **Teaching and Learning**, 18(1), 24-31.
- O'Leary, C. and Stewart, J. (2013). The interaction of learning styles and teaching methodologies in accounting ethical instruction. **Journal of Business Ethics**, 113(2), 225-241.
- Polat, Y., Peker, A. A., Ozpeynirci, R. and Duman, H. (2015). The effect of learning styles of accounting education students on their performance: A field study. **Procedia - Social and Behavioral Sciences**, 174(February 2015), 1841-1848.
- Ponpruksa, R. (2009). Learning achievement in personal income tax calculation by using teamwork exercises. In **Action research in a classroom** (pp.1-19). Bangkok: Faculty of Management Sciences, Suan Dusit Rajabhat University.
- Thaveesin, S., Pattrakorn, N. and Vicheanpant, T. (2002). The learning styles of undergraduate engineering students in Bangkok and surrounding areas. **KMUTT Research and Development Journal**, 25(4), 335-345.
- Yarana, C. (2018). The development of critical thinking skills for accounting students: A case study of a seminar in the taxation module. **The Golden Teak: Humanity and Social Science Journal (GTHJ)**, 24(1), 17-31.